

Miksi aamu on tuima (eli mistä tulee aamutuimaan)?

Nykyisessä yleiskielessä *aamutuimaan* on kiteytynyt adverb, joka viittaa ajankohtaan aamulla heti heräämisen jälkeen. Tämä ei kuitenkaan ole sen alkuperäinen merkitys. Sanonta on tullut yleiskieleen murteista, joissa se on taivutukseltaan monimuotoisempi, esimerkiksi *aamutuimiinsa*, *aamutuimakseen*, *aamutuimalta*. Ajankohdan lisäksi se viittaa tietynlaiseen tunnetilaan, aamuiseen nälän tai janon tunteeseen ja erityisesti haluun nauttia jotakin voimakkaan makuista, joko suolaista tai hapanta. Ristiinassa on kehoitettu: *Otappas ryyppy tuosta uamtuimais*. Sanonta on tyypillisesti itäsuomalainen, mutta se tunnetaan myös Keski-Suomessa ja pohjalaismurteissa. Sitä on käytetty niissä samoissa murteissa, joissa *tuima*-sana tunnetaan vähäsuolaisen tai suolattoman merkityksessä. *Aamutuima* on siis alun perin aamulle ominainen ”tuima” olo eli hiukaiseva tunne aamulla ennen kuin on saanut mitään syödäkseen tai juodakseen.